



Referat

Dato:

1. juni 2025

Sagsnummer:

01.18.00-A00-3-25

Referat af 2. møde i opgaveudvalg om Grøn Trepert 22. maj 2025

Tid og sted: Den 22. maj kl. 18, Mødelokalet Tårnbjerget, Ishøj Rådhus.

Deltagere:

Thomas Hjort Rasmussen, formand for udvalget, byrådsmedlem.

Kalbiye Yüksel, byrådsmedlem

Tommy Olsen, formand for Grønt Råd

Torben Kragh, formand for Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling, Vallensbæk-Ishøj

Christian Lerche, lodsejer

Henrik Hansen, lodsejer

Søren Nymann, lodsejer

Kristine Garde, borger i Ishøj Kommune

Peter Riise, borger i Ishøj Kommune

Fra Ishøj Kommune:

Henrik Winther Nielsen, direktør for By, Kultur og Miljø

Gro Iversen, chef for Center for Byudvikling og Natur

Morten Boye Hansen, leder af Natur, Miljø og Strandpark

Nicolai Reinhold Christensen, natur- og landskabsforvalter

Susanne Munch Nielsen, direktionssekretær (referent)

Afbud fra:

Annelise Madsen, byrådsmedlem

Ole Beckmann Skourup, bestyrelsesformand for Ishøj Forsyning

1. Velkomst

Formand for opgaveudvalget, Thomas Hjort Rasmussen, bød velkommen til 2. møde i opgaveudvalget for Grøn Trepert og skitserede kort opgaven til fordel for de deltagere, som var forhindret ved første møde. Aftalen om Grøn Trepert har som overordnet mål at udtage 10 % af Danmarks areal og 15 % af alt landbrugsareal mhp. at overgå til natur og skov. Til



opgaven er nedsat 23 lokale treparter, som inden årets udgang hver i sær skal have udarbejdet en omlægningsplan. Ishøj Kommune er en del af Køge Bugt-lokaltreparten, og dette udvalgs fælles opgave er at komme med input til, hvad der skal spilles ind til den samlede omlægningsplan for Køge Bugt-lokaltreparten.

Ejerne har mulighed for at søge tilskud til omlægningen af deres arealer. Dem, der ejer jorden, skal dermed kunne se en værdi i at søge tilskuddene.

Formanden understregede endvidere at arealerne i Ishøj, der er interessante i forhold til at blive spillet ind til den lokale trepart, er arealer, der giver mulighed for øget biodiversitet, sammenhængende natur og/eller beskytter drikkevandet.

2. Godkendelse af referat fra sidste møde

Der var bemærkninger til referatet fra sidste møde. Det drejede sig om punktet "Præsentation af arealtyper", hvor det under kategorien "Landbrug" fremgik, at der var konsensus om, at økologi ikke var en del af grøn trepart.

Dette mente flere medlemmer af opgaveudvalget ikke var korrekt, hvorfor ordet "konsensus" tages ud af referatet. Administrationen tilkendegav at referatet var upræcist. Der skulle have stået "omlægningsplan" – ikke Grøn Trepart. En evt. omlægning fra konventionel til økologisk landbrugsdrift kan ikke indgå som en del af omlægningsplanen for den lokale trepart, men der er en række puljemidler netop til omlægning til økologi.

3. Opfølgning på sidste møde

Det blev på sidste møde i opgaveudvalgt aftalt, at administrationen på dette møde skulle orientere om følgende:

- Naturstyrelsens (NST) projekt i Solhøj Fælled
- Store Vejleå - klimalavbundsprojekt
- Lille Vejleå – natur- og klimatilpasningsprojekt
- Ejerforhold - landbrugsjord

Naturstyrelsens projekt - Solhøj Fælled

Administrationen orienterede om Naturstyrelsens projekt i Solhøj Fælled. Projektet går ud på, at Naturstyrelsen i løbet af en 30-årig periode (med opstart i 2007) opkøber arealer, når det bliver muligt for at grundvandsbeskytte. Vi har en af Danmarks største grundvandsindvindinger i Solhøj.

På nuværende tidspunkt er 130 ha opkøbt. Der bliver primært etableret eng mv. på de opkøbte arealer. NST har oplyst overfor administrationen at de ikke forventer, at Grøn Trepart accelerer projektet, men selve projektet passer godt med tankerne bag Grøn Trepart.

Det blev herefter påpeget, at nogle af arealerne også har historisk betydning, da Reerslev er et af de eneste landsbyer som der er tilbage i Danmark, hvor man fortsat kan se stjerneudstykning.

Store Vejleå - klimalavbundsprojekt

Administrationen gav status for Store Vejleåprojektet, hvor der er udarbejdet et udkast til en teknisk forundersøgelse af muligheder og implikationer af at vådlægge dele af Tranegilde Mose og Vallensbæk Mose ved at hæve vandstanden. Dette kan gøres ved at justere på koten for pumpe til St. Vejle Å. Undersøgelsen viser, at Ishøj Kommune vil kunne reducere CO₂-udledningen med ca. 0,5 % årligt, hvis mosen vådlægges.

Det skal i denne forbindelse nævnes, at en stor del af kommunens CO₂-udledning kommer

fra transportbelastningen på motorvejen. Den relativt lille reduktion skal derfor ses i relation til, at Ishøj Kommune har begrænsede virkemidler i forhold til den CO₂-udledning, der kommer fra motorvejen. Desuden er det et projekt, der med relativt få virkemidler reducerer drivhusgasudledningen.

Kvælstofreduktionen vil være lav. Det vil primært være for at reducere drivhusgasudledningen, at man vil vælge at vådlægge en del af Tranegilde Mose og Vallensbæk Mose. Vådlægningen vil optage ca. 12.000 kubikmeter ud af mosens kapacitet på op til 900.000 kubikmeter, så det betyder ikke noget ift. Mosens funktion som nødbassin. Områder til hestefolde og områder til naturpleje med kvæg vil blive mindre som konsekvens af vådlægningen. Dette kan på sigt vanskeliggøre afgræsningen og medføre øget tilgroning i dele af mosen.

I forhold til områdets rekreative værdi, vil nogle opleve, at det forringes, fordi der vil være flere områder, man ikke kan færdes på. Omvendt påpegede medlemmer af udvalget, at der potentielt vil komme et rigere fugleliv, og at "board walks" i andre moseområder fungerer godt.

Projektet kræver enighed mellem Ishøj og Vallensbæk kommuner. Det er en politisk beslutning, om projektet skal igangsættes. Pt. afventes dog den endelige rapport før en evt. politisk stillingtagen.

Lille Vejleå-projektet

Administrationen orienterede om et igangværende projekt om Lille Vejle Å og viste som eksempel kort over åens mulige tracéer i området ved Torslunde og Benzonsdal. Vandløbet er generelt ikke i god økologisk tilstand. Flere steder har det karakter af kanal. Kapaciteten til regnvand i åen er heller ikke tilstrækkelig.

I stedet for at stramme kravene til de nuværende udledningsmængder fra regnvandsoplandene til vandløbet og væsentligt udbygge bassinkapaciteten, som ville være den traditionelle løsning på problemet, er tanken med projektet at indrette vandløbet, så det kan tåle vandmængderne. Den traditionelle løsning på dette problem havde været mere omkostningstung.

Med den løsning, man i stedet vil bruge, regulerer man vandløbet (skaber slyngninger, udvider tværsnittet, udlægger sten og grus), hvilket også skaber bedre betingelser for dyreliv i åen.

HOFOR har borer og ledninger i området ved Torslunde, og derfor er der nogle afstande, der skal overholdes.

Vandløbet er i området ved Torslunde af historiske årsager lige og bundvandsikret, da vandet tilbage i tiden var meget beskidt.

Det blev påpeget, at Lille Vejleå tørrer ud i de opstrøms dele, hvis kompensationspumpningen ved Solhøj ikke kører. Der er ikke naturligt vand i de øvre dele af åen hele året.

Administrationen forklarede, at det er en forudsætning, at udpumpningen er kontinuerlig.

Ejerforhold – landbrugsjord

Administrationen viste et kort over de tre lodsejeres landbrugsjord.

Hertil var der opfølgning på et spørgsmål fra sidste møde, hvor administrationen kunne oplyse, at kommunen har 420 ha, som ligger udenfor byzone, både naturarealer og forpagtede arealer.

4. Mulige potentielle scenarier for arealomlægning

Administrationen gennemgik de kriterier for arealomlægning, som udvalget på sidste møde havde prioriteret højest:

- Sammenhængende natur
- Grundvandsbeskyttelse
- Lavbundslande og ådale
- Skovrejsning i transportkorridor

På denne baggrund havde administrationen udarbejdet et kort, der blev fremlagt på mødet, med potentielle scenarier for arealomlægning.

Kortene kan ses i vedlagte præsentation.

Som noget nyt var der netop modtaget et kort over kvælstofretention. Desto mørkere blå et areal er, desto mindre kvælstof tilbageholder arealer.

De arealer, der er foreslået på kortet til omlægning, stemmer relativt fornuftigt overens med retentionen, dog kunne indtegningen ved Solhøj med fordel have en lidt anderledes form og inddrage det mørkeblå område syd for.

5. Drøftelse af arealer og foreløbige refleksioner

Udvalget drøftede de mulige scenarier for omlægning, der blev præsenteret.

Flere udvalgsmedlemmer kvitterede for muligheden for at skabe sammenhængende natur ved Tranegilde og mosen. Det blev påpeget, at dele af arealet er privatejet, og at pågældende lodsejere derfor skal inddrages. Der blev også nævnt muligheden for at forbinde de to åer, dog med hensyntagen til erhvervsinteresser tæt på motorvejen.

Transportkorridorens indflydelse på, hvilke arealer det giver mening at udtage, blev drøftet. Ishøj Kommune vil løfte behovet for at tillade skovrejsning i transportkorridor ifm.

Fingerplanrevisionen og via lokal trepart Køge Bugt. Som det er nu, kan arealerne godt omdannes til natur, men vi kan ikke tillade at rejse skov i transportkorridor.

Der blev stillet spørgsmål til udfordringen ved, at nogle af de områder, der på kortet til dette møde er foreslået til natur, også er foreslået som byudviklingsområde i den sag, byrådet skal behandle tirsdag den 27. maj, med henblik på at sende ind til fingerplanrevisionen. Hertil blev det forklaret, at det kun er de gule arealer på kortet, der er overlappende.

I forhold til den vestlige del af kommunen, er transportkorridoren markant. Der er ligeledes arealer, der er reserveret til transformerstation.

Det er vanskeligt at finde arealer, som ikke er berørt af restriktioner såsom kirkerespekt-linjer eller transportkorridor.

Det er herudover blev der på mødet givet udtryk for, at det i forbindelse med udtagning af arealer til natur er en udfordring, at EU løbende ændrer landbrugslovgivningen, f.eks. i forhold til kravet om, at 4% af markerne skal lægges brak.

Hjørner mv. af markerne kunne ellers være spillet ind til Grøn Trepert, men nu vil det være disse arealer, der er braklagt eller skal braklægges.

De økonomiske aspekter af arealomlægningen og Grøn Trepert blev drøftet, herunder lodsejernes muligheder for kompensation.

Det blev konstateret, at de økonomiske rammer ikke kan afklares på nuværende tidspunkt. Administrationen vil på den baggrund undersøge, om det er muligt at få en

udtagningskonsulent ud på et kommende møde og informere om de enkelte støtteordninger.

Det skal tilstræbes, at der meldes arealer ind til omlægningsplanerne, hvor økonomien er realistisk, så der er en sandsynlighed for, at jorden bliver omlagt. Det er dog ikke sikkert, at de økonomiske aspekter er helt kendte inden, at vi skal have meldt arealerne ind, særligt ikke i forhold til eventuelt kommende støtteordninger for grundvandsbeskyttelse og natur.

DN orienterede om deres forslag til omlægning af arealerne, som er blevet meldt ind til DNs repræsentant i den lokale grønne trepart. DNs forslag til arealomlægning ud fra kriterierne om grundvandsbeskyttelse og sammenhængende natur er overlappende med Ishøj Kommunes forslag ud fra samme kriterier. Derudover har DN indsendt forslag om at fastholde Ring 5-reservationen, men til natur og ikke transportformål.

Der blev informeret om, at ejeren af golfbanen selv har spillet ind med forslag om udlæg af naturområder ét sted, mod mulighed for byggeri et andet. Golfbanen vil i så fald gå fra 27 til 18 huller. Efterfølgende kan oplyses at i forbindelse med byrådets behandling af fingerplanrevisionsønskerne blev halvdelen af det ønskede udviklingsmulighed ved golfbanen fjernet, og det er derfor for nuværende uvist om omdannelsen er realistisk. Administrationen vil gå i dialog med ejeren herom. Det blev i forlængelse af dette drøftet, om vi kan melde naturområder ind til arealomlægningen. Det kan vi godt, men der vil ikke være de store kvælstofeffekter, og derfor vil den økonomiske støtte, man kan få formentlig også være begrænset.

Herefter blev det drøftet, at kvælstofeffekterne ved arealomlægning generelt er mindre blandt kommunerne i Køge Bugt-treparten og større visse steder i Jylland og måske på Fyn. Aftalen om Grønt Trepart omhandler dog ikke kun kvælstof men også mere natur og grundvandsbeskyttelse, som især er relevant i Ishøj.

Afslutningsvist blev det afsøgt blandt udvalgets medlemmer, om der var opbakning til at melde området fra kirken og hen til Kirsten Nymanns grund ind til arealomlægning, velvidende at økonomien i omlægningen for nuværende er ukendt.

Der blev peget på, at det blå areal ved Lille Vejleå også kunne se fornuftigt ud i forhold til at melde ind. Det skal selvfølgelig afklares nærmere med pågældende lodsejer.

Der blev efterspurgt mere information om konsekvenserne af den kommende transformerstation ved Solhøj, og hvilke kabler mv. der skal føres i forbindelse med etableringen af den. Derudover er der også tanker om at lave en vej i forbindelse med transformerstationen, der fører til Nærheden. Administrationen lovede at undersøge nærmere inden næste møde.

Opfølgning til næste møde

Det blev på mødet besluttet, at administrationen til næste møde følger op på nedenstående:

- Besøg fra udtagningskonsulent
- Transformerstation i Solhøj
- 1. bud på udpegning til arealomlægning

6. Gensidig orientering

Der er møde i Køge Bugt-treparten den 28. maj. Dagsordenen for dette møde blev kort gennemgået.

Ishøj Kommune har udarbejdet en henvendelse på vegne af kommunerne i Køge Bugt-treparten, som skal drøftes på mødet den 28. maj. Henvendelsen skal sendes til By-, Land og Kirkeministeriet og omhandler netop spørgsmålet om muligheden for skovrejsning indenfor transportkorridoren.

7. Evt.

Der var intet til orientering.